

ב' בחשון, תשע"ט
11 באוקטובר 2018

שלום לחברי וחברות הסגל האקדמי והמנהלי,

בימים אלה אנו פותחים את השנה האקדמית החדשה, תשע"ט (2018-2019). אנו מאחלים לכולנו שנה פורייה, יצירתית, ומהנה. אנו, נשיא, רקטור ומנכ"ל, נקיים בשבועות הקרובים פגישה כללית עם הסגל האקדמי והמנהלי בכל אחד מארבעת הקמפוסים הגדולים של האוניברסיטה. בפגישה הזאת נציג את תכניות האוניברסיטה הן לשנה הקרובה והן לעתיד היותר רחוק, ונשמח גם לשמוע מכם. במכתב הזה נתאר בקצרה חלק מהנושאים המרכזיים שעומדים בפנינו.

תקציב האוניברסיטה

לפני זמן קצר סיימנו את בניית תקציב האוניברסיטה לשנה הבאה. סך התקציב הוא כ-2.2 מיליארד ₪. בתקציב הזה יש בשורות טובות מאד אך יש גם בשורות פחות טובות. נתחיל בבשורות הטובות: בעקבות ההסכם שהושג עם האוצר התקציב מאוזן. אנו עומדים בכל ההתחייבויות שלקחנו על עצמנו בעת חתימת ההסכם, וצופים שנמשיך לעמוד בהם. יתרה מזאת, התקציב מאפשר לנו לבצע דברים שאותם התקשינו לעשות בשנים שלפני ההסכם. כך למשל, אנו משקיעים את כל הנדרש, גם תקציבית, על מנת לקלוט בצורה ראויה חברים וחברות חדשים לסגל האקדמי. יש תחומים שבהם קליטה כזאת יכולה להיות מאד יקרה, וגם בתחומים אלה אנו מציעים לנקלטים ונקלטות חדשים את התנאים המדעיים הנדרשים. בשנה שעברה הייתה לנו הצלחה מרשימה בקליטתם של מועמדים ומועמדות אטרקטיביים. תקציב השנה הקרובה מאפשר לנו להמשיך במדיניות הזאת ואנו מקווים ומאמינים שתהיה לנו הצלחה דומה. כמו כן, לראשונה מזה שנים רבות אנו מקצים תקציב מיוחד שנועד לשיפור התשתיות הפיזיות שלנו. בשנה הקרובה נסיים גם את בניית מערך המחשוב של הכספים (ERP כספים). אנו בתהליך פיתוח מואץ בתחום הבינלאומיות שגם הוא מתקצב כנדרש. הפעילות הבינלאומית שלנו מתוארת בפירוט במכתב לסגל שנשלח לפני מספר שבועות על ידי אורון שגריר, סגן הנשיא האחראי על פעילות זאת. אנו מתכוונים להמשיך ואף להעמיק את הפעילות הבינלאומית בשנה הקרובה. גם השנה נשקיע סכום משמעותי בשדרוג מעבדות של חוקרות וחוקרים וותיקים. השנה גם הגדלנו במקצת את תקציב המלגות לתלמידי מוסמך. היינו שמחים להגדיל בצורה יותר משמעותית את תקציב המלגות, אבל לצערנו אין לנו יכולת לעשות זאת השנה, וכאן אנו מגיעים לחלק הפחות משמח של פרק התקציב. התקציב שלנו מבוסס ברובו על כספים שאנו מקבלים מהמדינה באמצעות ות"ת (גוף שמנוהל במסגרת המועצה להשכלה גבוהה ואשר מתקצב את מוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל). כספים אלה מבוססים על ביצועי המוסד הן בהוראה (בעיקר, מספרי סטודנטים בתחומים השונים) והן במחקר. לצערנו, חלה ירידה משמעותית בביצועי המחקר שלנו בהשוואה לאוניברסיטאות אחרות בארץ. הירידה התבטאה בעיקרה בשני מדדים: כמות הפרסומים שלנו, וכמות הקרנות התחרותיות שקיבלנו, וכתוצאה מכך חלה ירידה בכספים שקיבלנו מות"ת בגין המחקר. חשוב לציין שמדד הפרסומים של ות"ת לוקח בחשבון את האימפקט המדעי של העיתונים. כיצד מוסברת הירידה הזאת? מסיבות טכניות מדדי ות"ת בודקים ביצועים של כמה שנים אחורה. לכן, חלק מהירידה בוודאי קשור לכך שמספרי החוקרות והחוקרים באוניברסיטה עד לפני מספר

שנים ירדו באופן משמעותי ומדדי ות"ת מתגמלים את הסך הכולל של הפרסומים וקרנות המחקר. מדיניות הקליטה של האוניברסיטה בשנים האחרונות אשר מגדילה מחדש את הסגל האקדמי עדיין לא באה לידי ביטוי במדדים אלה. ואולם, יש סיבות טובות להניח שחלה גם ירידה אמיתית בביצועי האוניברסיטה. כך למשל, גם במדדי הפרסומים של הדירוגים הבינלאומיים השונים נרשמה ירידה בציון האוניברסיטה בעברית. לכולנו ברור שלכל אחד מהמדדים השונים יש בעיות משלו, הוא חלקי בלבד ורחוק מלשקף באופן מלא את מצב המדע. ואולם, אנו חוששים שהתכנסות כל המדדים על אותה תוצאה מצביעה על משהו אמיתי. ברור לנו שרובם הגדול של חברי וחברות הסגל עושים כמיטב יכולתם הן בפרסום עבודתם והן בהשגת קרנות מחקר תחרותיים. ועם זאת, כנראה שאנו יכולים גם להשתפר בתחומים אלה ועלינו לעשות כמיטב יכולתנו על מנת להשתפר. הזכרנו בפסקה הקודמת את הרצון שלנו להגדיל את היקף המלגות הניתנים לתלמידות ותלמידי תארים מתקדמים. נוכל לעשות זאת אם נשתפר בביצועים האקדמיים שלנו.

תכניות פיתוח ובנייה

תקציב האוניברסיטה אינו כולל את הרחבת הקמפוסים השונים. בנייה של בניינים חדשים והרחבה משמעותית של בניינים קיימים מחייבת השגת תקציב ממקורות חיצוניים, בדרך כלל תרומות. שתי דוגמאות בולטות מהשנתיים האחרונות הן השלמתם של בניין מנדל בהר הצופים, והבניין החדש של מרכז המוח בקמפוס ספרא. בשנה הקרובה אנו מתחילים בנייה חדשה ו/או ההרחבה משמעותית של בניינים קיימים בקמפוס ספרא (בניין ברנדמן למעבדות הוראה, השלמת הבניין השלישי של בית הספר להנדסה ומדעי המחשב), קמפוס הר הצופים (תוספת של שתי קומות בפקולטה למשפטים), קמפוס עין כרם (תוספת קומות לבניין הבינלאומי), ובקמפוס על שם סמית לחקלאות וסביבה ברחובות (בנין אוטו וורבורג ובנין אהרונסון). אנו מקווים שבעתיד הקרוב נמצא מקור מימון לפרויקטים נוספים שעל הפרק. דוגמאות לפרויקטים עתידיים כוללות תכניות יחסית קטנות כמו השלמת תוספת קומה בפקולטה למדעי החברה, ותוספת של 2-3 קומות בפקולטה לרפואת שיניים ותכניות גדולות כמו בניין רביעי בפקולטה להנדסה ומדעי המחשב. חשוב לציין שהמדיניות שלנו היא להתחיל פרויקט בנייה אך ורק לאחר שיש לנו בשבילו מקור מימון מלא.

אנו גם בתהליך ראשוני אך חשוב ביותר של פיתוח נכסים בשולי קמפוס הר הצופים, קמפוס ספרא, וקמפוס רחובות. יש לנו נכסים בהיקף מאד משמעותי בשולי הקמפוסים, ופיתוחם יאפשר לנו בטווח הבינוני והארוך לייצר יציבות כלכלית ארוכת טווח לאוניברסיטה. דוגמא בולטת שעליה כבר דיווחנו היא הקמתו של פרק חדשנות בשולי קמפוס ספרא, פרויקט שאנו עושים בשיתוף פעולה עם הרשות לפיתוח ירושלים ושאותו תיארונו במכתב קודם.

תכניות אקדמיות

אנחנו ממשיכים לפעול לקידום איכות ההוראה באוניברסיטה. נתוני הקבלה של הסטודנטים שלנו הם הגבוהים בישראל, ובצד מצוינות אקדמית הסטודנטים מצטיינים גם בפעילות חברתית התנדבותית. לשמחתנו, ולאחר שנים של ירידה מתונה במספרי הסטודנטים, יש השנה עלייה מתונה של מתקבלים חדשים. אנחנו פועלים בתחום תחרותי, וכדי למשוך את המועמדים הטובים ביותר עלינו להמשיך ולשפר את היחס שלנו לסטודנטים, בתחומים המנהלי והאקדמי כאחד.

במסגרת זו, הסגל האקדמי יפעיל גם השנה את תכנית המנטורים לתלמידי שנה א' בבוגר, ונסייע ליחידות ליישם תכניות מפורטות לשיפור השירות המנהלי לסטודנטים. האוניברסיטה נמצאת בעיצומו של מהלך להגדלה משמעותית של המלגות שמוצעות לסטודנטים, ובכלל זה מלגות סיוע לתלמידי בוגר ומלגות לתלמידים לתארים מתקדמים. אתגר עיקרי הוא הגדלה של מספר תלמידי המוסמך והדוקטור במדעים הניסויים, ונדבך עיקרי בהקשר זה הוא הגדלת שיעור תלמידי הבוגר המצטיינים שלנו שממשיך ללמוד לתארים מתקדמים באוניברסיטה.

במהלך הקיץ הקמנו מרכז יזמות, שבא במקומו של מרכז HUstart שפעל עד כה. מרכז היזמות נועד לקדם חינוך לחדשנות וליזמות בקרב הסטודנטים, ובמסגרתו יופעלו שורה ארוכה של תכניות ייחודיות שיאפשרו לסטודנטים מתחומים מגוונים לפעול בקבוצות ולהתנסות בייזום ובמסחר ידע. בצד זאת, אנו פועלים לשמר את ההיבט המרכזי באתוס האקדמי שלנו, שעניינו הדגשת היבטים תיאורטיים בהוראה במכלול התחומים. אנו נמנעים ככל האפשר משימוש ב"גימיקים" בתכניות הלימודים, ומעדיפים להציע לסטודנטים השכלה רחבה ויסודית, שכוללת הבנה עמוקה של התיאוריות העיקריות בתחומי הלימוד השונים, בחינה מנקודת מבט היסטורית של התפתחות הידע והחשיבה בתחומים השונים וכדומה. הגידול הניכר במספר התלמידים במדעי הרוח בתשע"ט, של כ-20% בתלמידי הבוגר, בצד עליה מתונה יותר בשאר מקצועות הלימוד במדעים העיוניים, היא ביטוי חשוב לאמון של הסטודנטים באיכות הגבוהה של ההוראה בתחומים אלה. אנו ממשיכים להפעיל את תכנית אבני פינה, שהפכה מודל לחיקוי גם באוניברסיטאות אחרות; ומעודדים את הסטודנטים ללמוד בתכניות לימודים שמשלבות תחומי ידע משלימים, ובכלל זה שילוב לימודים במדעים העיוניים והניסויים כאחד. אנו בוחנים גם פיתוח תכניות לימודים נוספות, בין היתר במדעי המוח ובמידע קוונטי, ואפיון מחדש של תכנית הלימודים בהנדסת חשמל.

היבט עיקרי של פעילות האוניברסיטה בשנה הקרובה הוא המשך ההגדלה הניכרת של ההשקעה בפיתוח תשתיות מחקר. במסגרת זו, מובילה הרשות למו"פ צעדים לשיפור משמעותי של תשתיות הצב"מ ביחידות, אפיון מחדש של היחידה לביואינפורמטיקה, הגדלת ההשקעה בתשתיות של הרשות למודלים ביולוגיים, המשך השקעה ניכרת במרכז לננוטכנולוגיה, ביסוס פעילותו של המרכז העל-פקולטאי החדש למחקר עתיר נתונים, פיתוח מרכז לתחבורה חכמה, ועוד. המטרה היא העמדת תשתיות טובות ככל האפשר, שיאפשרו לחברי הסגל לקיים מחקר מתקדם ופורץ דרך.

נשמח לראותכם באחת האספות הכלליות.

בברכה,

מר ישי פרנקל
סגן נשיא ומנכ"ל

פרופ' אשר כהן
נשיא

פרופ' ברק מדינה
רקטור